

Komitet Wyborczy
Polskiego Stronnictwa Ludowego

Polska nowoczesności i dobrobytu

Warszawa 2006

DEKLARACJA PROGRAMOWA POLSKIEGO STRONNICTWA LUDOWEGO

Misją PSL w samorządzie jest poprawa jakości życia mieszkańców każdej gminy, miasta, powiatu i województwa oraz zbudowanie Polski nowoczesności i dobrobytu dla wszystkich obywateli; a także działanie dla dobra wspólnego oraz dobra każdej Polki i Polaka, w każdej miejscowości, na terenie całego kraju.

Demokracja lokalna – dla Twojego dobra

PSL zapewnia w każdej gminie, w każdym mieście, powiecie i w województwie, w którym uczestniczy w samorządzie – **dobry samorząd** – wysoki poziom demokracji lokalnej. Gwarantują to ludzie kompetentni i gospodarni, wrażliwi na oczekiwania i pragnienia mieszkańców każdej z tych wspólnot, każdego z tych środowisk i regionów.

Tworzymy sprawny i przyzwoity samorząd, aby w każdym miejscu, w całym kraju budować dobrobyt dla każdego, aby wszyscy Polacy mieli **szanse rozwoju i dobrego życia**.

Zabiegamy o **wyższe dochody**, aby powiększyć dostatek materialny w rodzinach i umożliwiać spełnienie dążeń do wykształcenia dzieci, zachowania zdrowia oraz osiągnięcia satysfakcji i **zadowolenia z życia**.

Pragniemy, aby wszyscy Polacy mogli żyć w nowoczesnym środowisku, spełniającym wysokie **standardy przyszłości**, zarówno w sferze techniki, jak i zachowania wyjątkowych walorów naszej ojczystej przyrody.

Służą temu nasze **działania** w samorządach gmin – pod kierownictwem **wójtów**, w miastach – **burmistrzów**, w powiatach – **starostów** i w województwach – **marszałków** województw.

Wrażliwość i **troska o dobro** i potrzeby mieszkańców tych środowisk, pomagają samorządowcom PSL w **tworzeniu nowoczesności** w każdej wspólnocie gminnej, miejskiej, powiatowej i wojewódzkiej.

Dzięki temu mieszkańcy tych środowisk mają **lepsze szanse** na dobrą pracę, wyższe dochody, na lepszy dostęp do opieki lekarskiej i wykształ-

czenia dzieci. Łatwiejszy udział w życiu kulturalnym, w sporcie i w wypoczynku.

Zapewniamy na tych terenach lepsze **drogi i ulice**, większą troskę o zachowanie piękna polskiej przyrody. A z tego powodu – większe szanse na rozwój zdrowego rolnictwa i przedsiębiorczości, zwłaszcza w dziedzinie turystyki i wypoczynku. Tworzy to lepsze **perspektywy na przyszłość**.

Dobre – kompetentne i gospodarne **wykorzystanie pieniędzy**, zwłaszcza funduszy z Unii Europejskiej, przeznaczonych **na zadania** samorządu oraz przyjazna dla mieszkańców administracja samorządowa, przybliżają perspektywy na **bezpieczną i wygodną przyszłość** mieszkańców każdej z tych wspólnot, każdej z tych małych ojczyzn.

Polska dobrobytu, samorządności – demokracji lokalnej, rozwoju i nowoczesności, dostatku i spokoju, tworzona przez PSL w samorządzie, zapewni **radość** życia mieszkańcom polskich gmin, miast, powiatów i województw, w całym kraju.

Samorząd – korzyści dla mieszkańców

Sukcesy PSL w samorządzie w gminach, miastach, powiatach i województwach – dają liczne i ważne **korzyści** dla mieszkańców tych środowisk.

Co daje gmina?

Najbliżej ludzi działa samorząd gminny, kierowany przez wójta oraz miejski – pod kierownictwem burmistrza albo prezydenta miasta.

Doświadczony, kompetentny i aktywny wójt z PSL troszczy się o **rozwój** gminy. Zapewnia jak najwięcej miejsc pracy, rozwój przedsiębiorczości i rolnictwa na terenie gminy. Zabiega zwłaszcza o dobre warunki działania małych i średnich przedsiębiorstw – produkcyjnych, usługowych, handlowych, które tworzą najwięcej **miejsc pracy** i dają dochody największej liczbie mieszkańców małych środowisk.

Dobry wójt dba o nowoczesne, **wygodne i bezpieczne** warunki nauki w szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzonych przez gminę. A równocześnie o wysoki poziom nauczania, który tworzy szanse dla dzieci i młodzieży – na dalszą naukę w szkołach średnich i wyższych. Co w przyszłości zapewni awans zawodowy i życiowy dobrze wykształconym mieszkańcom każdej gminy.

Wójt wrażliwy na pragnienia i potrzeby ludzi, gwarantuje pomoc każdemu z mieszkańców, który tego oczekuje. Dąży do zapewnienia dobrego funkcjonowania **pomocy rodzinom**, które żyją w trudnych warunkach oraz innym mieszkańcom, którzy tego potrzebują.

Dobrze rządzona przez PSL gmina **buduje drogi**, wodociągi, kanalizacje i oczyszczalnie ścieków, sieci ciepłne i gazowe, wysypiska odpadów komunalnych. Dbą o wysoki poziom sanitarny terenów gminnych, aby mieszkańcy tych środowisk mieli **komfort życia** w wysoko cywilizowanych warunkach, w czystych ekologicznie terenach. Będących jednocześnie podstawą do rozwoju turystyki, sportu, rekreacji i wypoczynku.

Samorząd miast, zwłaszcza większych i dużych (kierowany przez prezydentów), poza tymi zadaniami, które są w każdej gminie, szerzej zajmuje się sprawami kultury, a także ochroną zdrowia. Szpitale miejskie, spełniają ważną funkcję w zapewnieniu **bezpieczeństwa zdrowotnego** mieszkańcom tych środowisk.

Dobre funkcjonowanie handlu, sklepów, targowisk, hal targowych oraz transportu i usług w miastach – to kolejne ważne zadanie samorządu miast, pod kierownictwem burmistrza lub prezydenta miasta. Jak również rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenie gmin i miast.

Aktywni i kompetentni gospodarze gmin i miast z PSL zapewniają warunki do tego, aby mieszkańcy mogli w pełni realizować swoje potrzeby w tych dziedzinach.

W tym celu potrafimy dobrze wykorzystać **pieniądze** z budżetu państwa oraz pozyskać inne fundusze, w tym z budżetu Unii Europejskiej.

Co daje powiat?

Samorząd powiatowy, kompetentnie kierowany przez starostę z PSL, przynosi mieszkańcom powiatu ważne korzyści, związane z wieloma potrzebami życia osobistego i życia rodzinnego. Z zapewnieniem **pracy**, wyższych dochodów, pomocy społecznej, **ochrony zdrowia**, oświaty, prowadzenia przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych. A także – związane z uczestnictwem w kulturze, turystyce, wypoczynku i utrzymaniem czystego środowiska. A ponadto – komunikacją zbiorową, budownictwem, w tym budową dróg oraz bezpieczeństwem obywateli.

Aktywny starosta z PSL tworzy dobre warunki działania dla istniejących przedsiębiorstw, zwłaszcza – małych i średnich oraz warunki rozwoju nowych inwestycji na terenie powiatu, które tworzą **nowe miejsca pracy**. Pomaga to zwiększyć **dochody** mieszkańców powiatu. Służy temu również pomoc materialna dla poszukujących pracy. Kształcenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprawia szanse mieszkańców na rynku pracy. Świadczenia materialne dla rodzin, będących w trudnej sytuacji gwarantują zapewnienie podstawowych potrzeb życiowych.

Nowoczesny, dobrze zarządzany szpital powiatowy, prowadzony z troską o zdrowie mieszkańców powiatu, pozwala na zapewnienie **bezpieczeństwa zdrowotnego**, na poprawę i przywracanie zdrowia i zadowolenia z życia. Każda z tych placówek, dzięki zapewnieniu odpowiednich nakładów finansowych, dąży do osiągnięcia wysokiego poziomu świadczeń leczniczych, a wiele z nich już to osiągnęło.

Starosta z PSL ze starannością prowadzi szkoły ponadgimnazjalne – licea, technika oraz średnie szkoły specjalistyczne. Zapewnienie dobrych wa-

runków nauki i wysokiego poziomu nauczania w tych szkołach tworzy **szanse dla młodzieży** na późniejsze zdobycie wykształcenia wyższego i korzystny **awans zawodowy**.

Aktywny starosta **rozwija** także oświatę dla dorosłych i kształcenie zawodowe.

Utrzymuje i rozwija placówki kultury, w tym biblioteki, tak ważne dla podniesienia oświaty, a ponadto zapewnia warunki dla rozwoju kultury fizycznej, ochrony środowiska przyrodniczego, a zwłaszcza **budowy dróg**, co tworzy szanse wyższego poziomu cywilizacyjnego rozwoju powiatu i lepsze warunki do wykorzystania pełnych możliwości w innych dziedzinach, jak rolnictwo czy turystyka.

Przyjazna mieszkańcom administracja starostwa powiatowego przyspiesza i **ułatwia** załatwienie ważnych spraw związanych z budownictwem, transportem prywatnym i prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Co daje województwo?

Samorząd województwa, z marszałkiem województwa z PSL na czele, określa i realizuje strategię **rozwoju** województwa, której wyniki i osiągnięcia przynoszą wiele **korzyści** dla mieszkańców województw w najważniejszych potrzebach życia.

Opracowanie i wykonanie strategii tworzy lepsze warunki do **rozwoju przedsiębiorczości**, a zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw oraz poprawy na rynku pracy. W szczególności – wspiera wielofunkcyjny rozwój wsi, tworząc korzystniejsze warunki zarówno dla **rolnictwa**, jak i pozarolniczej działalności mieszkańców terenów wiejskich.

Realizacja strategii rozwoju województwa zapewnia lepsze warunki do **podnoszenia** poziomu oświaty wśród mieszkańców w zakresie wykształcenia pomaturalnego i wyższego szkolnictwa zawodowego. Dzięki temu łatwiejsza staje się **poprawa na rynku pracy** i zwiększenie dochodów mieszkańców województwa.

Podwyższeniu poziomu życia, służy systematyczne podnoszenie jakości opieki lekarskiej, świadczonej z wojewódzkich szpitalach. Poprawa dostępności oraz jakości świadczeń pozwala mieszkańcom województwa na coraz łatwiejsze zadbanie o **zdrowie**.

Zapewnieniu potrzeb mieszkańców województwa uczestnictwa w **kulturze** i możliwości rozwoju duchowego służy prowadzenie różnorodnych placówek kultury – teatrów, bibliotek, muzeów oraz szerokie wspieranie twórczości kulturalnej.

Dzięki temu wielu mieszkańców województwa może bezpośrednio uczestniczyć w ważnych wydarzeniach i imprezach kulturalnych, co wspomaga

także **rozwój oświaty** oraz właściwych relacji międzyludzkich w społecznościach lokalnych. Stanowi to ważny wkład do rozwoju i uczestnictwa w kulturze ogólnonarodowej.

Szczególnie ważna i rozległa część strategii rozwoju województwa dotyczy realizacji wielofunkcyjnego rozwoju terenów wiejskich, **rozwoju wsi** i rolnictwa oraz terenów mniejszych miast w każdym województwie.

Samorząd wojewódzki pod kierownictwem PSL zmierza do zagwarantowania lepszych **dróg** w województwie, lepszej komunikacji, w tym **kommunikacji** elektronicznej oraz budowy urządzeń **ochrony środowiska**, dla zapewnienia możliwości realizacji nowoczesnych inwestycji przemysłowych i handlowych, tworzących nowe **miejsca pracy**. Zmierza do zbudowania nowoczesnej cywilizacji w każdej części województwa oraz do stworzenia nowoczesnego społeczeństwa informacyjnego. Do wyrównania **szans** rozwoju i awansu dla mieszkańców, z każdego środowiska, w całym województwie.

Jednym z najważniejszych sposobów osiągnięcia tych rezultatów jest pełne, gospodarne i oszczędne wykorzystanie – w ramach strategii – **pieniędzy** z Unii Europejskiej przeznaczonych na te zadania.

Samorządowcy PSL są znani z wysokiej dbałości o rozwój gospodarczy i gospodarność, co **przybliży perspektywy** dobrobytu dla każdego mieszkańca Twojego województwa.

Wybieramy lepszą przyszłość

Samorząd gminny, miejski, powiatowy i wojewódzki **jest wspólnym** dobrem mieszkańców Twojego środowiska. Każdy może mieć w głosowaniu łatwy wpływ na to, w jaki sposób są prowadzone Twoje sprawy, jak traktowane są Twoje potrzeby.

Jest to sprawdzony, bezpieczny obszar tworzenia **korzyści** dla wszystkich mieszkańców Twojej małej ojczyzny.

Gwarancję dobrych rezultatów dają wysokie kompetencje, gospodarność i aktywność w prowadzeniu Twoich spraw przez samorządowców PSL.

Teraz możesz decydować o świetnych rezultatach samorządu w Twojej gminie, Twoim mieście, powiecie i województwie w następnych latach.

Wójt Twojej gminy, burmistrz (prezydent) Twojego miasta, starosta Twojego powiatu i marszałek Twojego województwa – zadbają **o rozwój** zwłaszcza przedsiębiorczości i rolnictwa oraz – **o pracę** dla każdego i wyższe zarobki. Aby wszyscy mieszkańcy mieli wystarczające **dochody** na najważniejsze potrzeby.

Udzielą wsparcia i **pomocy rodzinom**, które jej najbardziej pragną i potrzebują, aby każdemu zapewnić **bezpieczną** przyszłość bez biedy.

Gospodarnie i w pełni wykorzystają pieniądze z Unii Europejskiej, przeznaczone na zadania w działalności samorządu.

Poprawią warunki leczenia w szpitalach – miejskich, powiatowych i wojewódzkich, aby każdy mógł **łatwiej** zadbać o swoje zdrowie.

Zapewnią dobre warunki oświaty, w szkołach – podstawowych, gimnazjach, liceach, technikach i szkołach policealnych. Zadbają **o dobrą, bezpłatną i bezpieczną szkołę** dla wszystkich dzieci i młodzieży, aby wykształcenie tworzyło **szanse** lepszego życia.

Stworzą warunki **rozwoju kultury** i szerokiego uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym oraz w sporcie i aktywnym wypoczynku. Aby pogłębić i umocnić więzi międzyludzkie i sąsiedzkie we wspólnocie oraz **komfort** bezpiecznego życia dla wszystkich.

Zbudują więcej dobrych **dróg i ulic**. Unowocześnią urządzenia sanitarne – wodociągi, kanalizację, oczyszczalnie oraz sieci gazowe, ciepłe i wysypiska odpadów komunalnych. Zadbają o utrzymanie i **rozbudowę** parków i przyjaznej mieszkańcom wspólnej przestrzeni terenów gmin i miast. Aby spełnić wysokie standardy **przyszłości i nowoczesności**.

Dzięki aktywności **uczciwości i wrażliwości** samorządowców PSL oraz wykorzystywaniu przez nas wielkiego twórczego potencjału **zaangażowania** mieszkańców gmin, miast, powiatów i województw w prowadzeniu naszych wspólnych przedsięwzięć, **samorząd pomaga** ludziom i staje się wielką sprawą w naszych małych ojczyznach.

Do samorządu wybieramy najlepszych

Twój głos się liczy!

Sukcesy

– dla Twojego dobra

Sukcesy PSL w samorządzie – gmin, miast, powiatów i województw, zapewniają **rozwój gospodarczy** tych środowisk, **tworzą dostatek**, nowoczesność i szanse dobrego życia dla mieszkańców Twojej małej Ojczyzny.

Dobre, oszczędne zagospodarowanie pieniędzy na zadania samorządu pozwala samorządowcom PSL na wykonanie tych zadań w szerszym zakresie; pozwala uzyskać więcej za te same pieniądze. A jednocześnie, umożliwia udzielenie **pomocy** najbardziej potrzebującym rodzinom i innym mieszkańcom Twojego środowiska. Pozwala na przekazanie świadczeń pomocy społecznej i stypendiów oraz wsparcie finansowe dla przedsięwzięć rozwojowych – dla zwiększenia zatrudnienia, tworzenia **nowych miejsc pracy** oraz podejmowania działalności gospodarczej.

Szczególnie ważne jest pełne wykorzystanie pieniędzy z Unii Europejskiej. Samorządowcy PSL potrafią niezwykle starannie przygotowywać wnioski o te fundusze i dokonywać ich zagospodarowania w Twojej gminie, Twoim mieście, powiecie i województwie.

Dzięki temu powstają **nowe drogi**, ulice i ich oświetlenie, chodniki, ścieżki rowerowe, sieci wodociągowe i kanalizacyjne, oczyszczalnie, **bezpieczne** składy odpadów, a także hale gimnastyczne, boiska sportowe i uporządkowane tereny rekreacyjne dla turystyki i wypoczynku. A ponad-

to – realizowane są projekty społeczne, służące poprawie na rynku pracy, tworzące lepsze warunki do rozwoju przedsiębiorczości i działalności w rolnictwie.

Dzięki staranności i gospodarności samorządowców PSL wyższe **dochody** mogą mieć pracujący na rzecz realizacji zadań samorządu – pracownicy przedsiębiorstw lokalnych również nauczyciele i pracownicy oświaty, lekarze i pracownicy służby zdrowia, pracownicy kultury, a także podejmujący własną działalność gospodarczą oraz uprawnieni do świadczeń pomocy społecznej w Twojej gminie, Twoim mieście, powiecie i województwie.

W efekcie lepiej i szerzej realizowane są ważne dla mieszkańców zadania, będące obowiązkiem samorządu w sferze oświaty, służby zdrowia, kultury, rozwoju przedsiębiorczości, zapewnienia lepszych warunków dla działalności rolniczej, a także ochrony zdrowego środowiska naturalnego. Powstaje **więcej szans** dla mieszkańców Twojego środowiska.

Aktywne gromadzenie pieniędzy i oszczędne gospodarowanie nimi przez samorządowców PSL umożliwia podejmowanie i realizację szerszych zadań, w tym zapewniających **więcej miejsc pracy** w przedsiębiorstwach produkcyjnych, usługowych i handlowych. A także tworzenie lepszych warunków dla produkcji rolnej i życia na wsi.

W rezultacie mieszkańcy Twojej gminy, Twojego miasta, powiatu i województwa – mogą żyć w większym dostatku i bezpieczeństwie. Mogą korzystać z większych szans i mieć radość życia.

Samorządowcy PSL zapewniają w każdym regionie Polski zielone wyspy lepszego życia mieszkańcom gmin, powiatów i województw. Taka może być Twoja gmina, Twoje miasto, Twój powiat, Twoje województwo.

Decyduje Twój głos na kandydatów PSL !

Program

– dla Twoich korzyści

1. **Dochody.** Głównym dążeniem i zadaniem samorządowców PSL jest **podnoszenie dostatku** oraz **jakości życia** mieszkańców gmin, miast, powiatów i województw. Zapewnienie wyższych dochodów mieszkańcom, w tym pomocy materialnej rodzinom i osobom, które jej najbardziej potrzebują i pragną.

A ponadto, **zapewnienie trwałego rozwoju** w każdym regionie kraju, zwłaszcza przez szerokie pozyskanie i dobre wykorzystanie pieniędzy z Unii Europejskiej na inwestycje techniczne i rozwój kapitału ludzkiego. Na wielofunkcyjny rozwój wsi oraz budowę nowoczesnych urządzeń cywilizacyjnych – dla ochrony środowiska i wszechstronnego wsparcia rozwoju przedsiębiorczości.

Aktywne **pozyskiwanie pieniędzy** z Unii Europejskiej oraz dobre ich zagospodarowanie pozwoli zbudować kolejne atuty dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, podnieść dochody przedsiębiorców i zatrudnionych, stworzy nowe miejsca pracy. Będzie służyło realizacji celów wielofunkcyjnego rozwoju wsi i rolnictwa oraz budowie nowoczesnej infrastruktury cywilizacyjnej, a także poprawie warunków życia mieszkańców gmin, miast, powiatów i województw.

Więcej pieniędzy dla samorządu – to **więcej korzyści** dla wszystkich mieszkańców wspólnot samorządowych. Samorządowcy PSL potrafią zdobywać i zagospodarować pieniądze z największą korzyścią dla wszystkich mieszkańców Twojej małej ojczyzny.

2. **Praca.** Wielką troską samorządowców PSL jest poprawa na rynku pracy w gminach, miastach, powiatach i województwach; zapewnienie **większej liczby nowych miejsc pracy**. Ochrona istniejących miejsc pracy oraz tworzenie dobrych miejsc pracy, aby nazbyt wielu mieszkańców nie musiało szukać pracy daleko, a zwłaszcza za granicą.

W tym celu samorządowcy PSL zadbają o ochronę istniejących zakładów pracy, o tworzenie dobrego klimatu dla powstawania nowych przedsiębiorstw oraz o rozwój instytucji publicznych (oświatowych, służby zdrowia, opieki społecznej, kultury), tworzących znaczną część stabilnego rynku pracy, zwłaszcza w gminach, mniejszych miastach i powiatach. Będzie temu służyć pomnożenie przedsięwzięć inwestycyjnych, zwłaszcza finansowanych z pieniędzy Unii Europejskiej.

Rozwój inwestycji, takich jak – drogi, wodociągi i kanalizacje, oczyszczalnie ścieków, budownictwo mieszkaniowe – zapewni nowe miejsca pracy. Stworzy warunki do rozwoju przedsiębiorczości produkcyjnej, a także do działalności rolniczej i pozarolniczej, związanej z turystyką, wypoczynkiem i rekreacją. Przyniesie nowe miejsca pracy, wyższe dochody i więcej szans na lepszą przyszłość.

Samorządowcy PSL dostosują działania samorządu do realizacji tych potrzeb i oczekiwań mieszkańców, zarówno w zakresie planowania przestrzennego, jak i w sferze edukacji, informacji, promocji oraz poradnictwa gospodarczego.

3. **Ochrona zdrowia.** Wysokiej jakości **opiekę lekarską, bezpłatną**, i łatwo dostępną samorządowcy PSL zapewnią wszystkim potrzebującym mieszkańcom gmin, miast, powiatów i województw. Dlatego zostaną utrzy-

mane wszystkie szpitale miejskie, powiatowe i wojewódzkie zapewniające bliskość dostępu do świadczeń służby zdrowia.

Systematycznie poprawiane będą warunki leczenia i pobytu w tych placówkach, warunki pracy lekarzy i personelu medycznego przez realizację szerokiego planu modernizacji bazy lokalowej i sprzętu placówek służby zdrowia, kosztem znacznych nakładów finansowych. Zostaną **podniesione zarobki** lekarzy i pracowników służby zdrowia, a szpitale powinny zostać całkowicie odsłużone.

Poszerzony zostanie zakres działania samorządowych placówek służby zdrowia, aby mieszkańcy mieli najbliżej do pełnej i wygodnej opieki medycznej wysokiej jakości. Stosownie do rosnących potrzeb zostanie rozwinięta działalność opiekuńczo-lecznicza, a także działalność profilaktyczna, spełniająca coraz ważniejszą rolę w tworzeniu **bezpieczeństwa zdrowotnego**.

Szerzej zostanie rozwinięte poradnictwo w tym zakresie oraz pomoc psychologiczna dla ludzi w trudnych sytuacjach życiowych. Zapewniona zostanie szybka pomoc doraźna – pogotowia ratunkowego oraz skuteczna pomoc w nagłych przypadkach zachorowań.

Aby wszyscy mieszkańcy – Twojej gminy, Twojego miasta, powiatu i województwa mogli cieszyć się dobrym zdrowiem i radością życia.

4. Oświata. Bezpieczną szkołę o wysokim poziomie nauczania, bezpłatną nauką na wszystkich szczeblach kształcenia, wysoką jakość i dostępność do szkół dla każdego pragnącego się uczyć zapewnią samorządowcy PSL, w każdym środowisku swojego działania – w Twojej gminie, w Twoim mieście, powiecie i województwie.

Stworzą lepsze i wyrównane szanse życiowe dla dzieci i młodzieży w dalszej drodze życia zawodowego i społecznego, a tym samym – możliwości awansu zawodowego i osiągnięcia dostatku materialnego.

Równocześnie będzie tworzony i poszerzany system oświaty dla dorosłych i edukacji pozaszkolnej; szczególnie w zakresie podnoszenia kwalifikacji, przekwalifikowania i zdobywania nowych zawodów, które **ułatwią znalezienie zatrudnienia**. W tym celu zostanie rozwinięte szkolnictwo zawodowe w zakresie specjalności poszukiwanych na rynku pracy.

W systemie oświaty, prowadzonym przez samorządowców PSL, zostaną zapewnione warunki do wypełnienia przez szkołę zarówno funkcji edukacyjnych, wychowawczych, jak i opiekuńczych, a także – tworzących lokalne ośrodki życia kulturalnego i społecznego. Z tych względów szczególnej ochronie będą podlegać małe szkoły wiejskie.

Ważnym zadaniem będzie poprawa warunków nauczania w szkołach wszystkich typów, a zwłaszcza w gimnazjach oraz wsparcie procesu nauczania przez nowoczesne techniki komputerowe. Jak również poszerzenie wsparcia materialnego dla dzieci i młodzieży – stypendia, pomoc socjalna, dożywianie w szkołach. Niezbędne jest też objęcie wszystkich dzieci wychowaniem przedszkolnym.

Samorządowcy PSL będą zabiegać o stworzenie spójnego systemu podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli, finansowanego ze środków budżetu państwa i samorządu oraz **podwyższenie płac** nauczycieli i pracowników oświaty, które w całości powinny zostać zapewnione przez budżet państwa.

5. Przedsiębiorczość. Rozwój przedsiębiorczości, tworzącej główne źródło dorobku i dostatku mieszkańców każdego środowiska – gminnego,

miejskiego, powiatowego i wojewódzkiego, stanowi przedmiot głębokiej troski samorządowców PSL.

Tworzenie dobrego klimatu dla przedsiębiorców, a zwłaszcza dla nowych inwestycji, dających nowe miejsca pracy, jest głównym priorytetem działalności samorządowców PSL. W tym celu samorządowcy PSL skoncentrują swoją działalność zwłaszcza na pozyskaniu jak największych kwot pieniędzy z Unii Europejskiej, które zostaną zainwestowane w środowiskach lokalnych. Pozwoli to również na podwyższenie **dochodów** przedsiębiorców i **płac** zatrudnionych.

Dobre warunki do rozwoju przedsiębiorstw, zwłaszcza małych i średnich, będą wynikać także z realizacji szeregu przedsięwzięć organizacyjnych, w tym z uruchomienia i poszerzenia programów wsparcia rozwoju przedsiębiorczości. Szczególną troską, samorządowcy PSL otoczą **polski handel i spółdzielczość** oraz rozwój zakładów rzemieślniczych, zwłaszcza w dziedzinie usług.

Przygotowanie terenów pod inwestycje oraz wsparcie przyjaznej dla przedsiębiorców administracji samorządowej **zaowocuje znaczącym wzrostem** gospodarczym w gminach, miastach, powiatach i województwach kierowanych przez samorządowców PSL. Podobnie jak **poszerzenie praw samorządów** do prowadzenia działalności gospodarczej, służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców tych środowisk, szczególnie w zakresie budownictwa mieszkaniowego.

6. Rolnictwo. Wspieranie poprawy warunków życia rodzin wiejskich, **opłacalności produkcji** rolnej i **dochodów rolników**, dostatku zdrowej żywności dla wszystkich konsumentów oraz **wielofunkcyjny rozwój wsi** –

to najważniejsze priorytety i dążenia samorządowców PSL związane ze środowiskiem rolniczym w każdym regionie kraju – w gminach, powiatach i województwach.

Pełne i gospodarne **wykorzystanie pieniędzy** z Unii Europejskiej na rozwój obszarów wiejskich i organizację działalności rolniczej zagwarantuje budowę dróg, służących także rozwojowi produkcji rolnej, usprawnienie gospodarki wodnej i zalesianie gruntów rolnych. Usprawni także organizację ekonomiczno-produkcyjną sektora rolnego i przetwórstwa rolno-spożywczego. Zwłaszcza przez organizację grup producenckich, rynku hurtowego produktów rolnych, szerszego doradztwa rolniczego.

Samorządowcy PSL zapewnią ponadto wsparcie dla oświaty na wsi, a zwłaszcza możliwość łatwiejszego zdobywania nowych kwalifikacji i podejmowania działalności pozarolniczej oraz szerszego dostępu mieszkańców wsi do dóbr kultury. A także – dla lepszej ochrony zdrowia rodzin rolniczych, w szczególności przez poszerzenie profilaktyki ochrony zdrowia, aby mieszkańcy wsi mogli żyć lepiej.

Samorządowcy PSL zmierzają do tego, aby zagwarantować mieszkańcom wsi satysfakcjonujące **perspektywy rozwoju**. Zapewnić szanse osiągnięcia przez mieszkańców wsi wyższych dochodów, umożliwić korzystanie z wszystkich zdobyczy cywilizacyjnych oraz urzeczywistnić w Twojej gminie, w Twoim powiecie, województwie, zasady dynamicznego, zrównoważonego, wielofunkcyjnego rozwoju wsi i rolnictwa.

7. **Infrastruktura**. Budowa nowoczesnych urządzeń cywilizacji technicznej, podejmowana i realizowana z rozmachem przez samorządowców PSL, służy zapewnieniu **komfortu życia** mieszkańców gmin, miast, powia-

tów i województw oraz wykorzystaniu wszystkich **szans rozwoju** przedsiębiorczości, tworzeniu dorobku materialnego i zagwarantowaniu lepszych perspektyw na przyszłość – w Twojej gminie, Twoim mieście, powiecie i województwie.

Najważniejsze są **dobre drogi**, aby mieszkańcy mogli podróżować wygodnie i bezpiecznie oraz ulice i ich oświetlenie, chodniki i ścieżki rowerowe, które najbardziej ułatwiają życie na co dzień. A ponadto – **nowoczesne** placówki ochrony zdrowia i nowoczesne szkoły, zapewniające sprawną realizację potrzeb zdrowotnych i oświatowych mieszkańców.

Równie ważna jest budowa wodociągów, kanalizacji, boisk i hal sportowych tworzących **komfort** zamieszkania. Podobnie jak profesjonalne zagospodarowanie odpadów i budowa oczyszczalni ścieków gwarantujące zachowanie czystości i piękna środowiska w każdej gminie, mieście, powiecie i województwie.

Nowoczesna infrastruktura będzie najlepiej służyć skutecznemu rozwiązywaniu potrzeb mieszkaniowych i komunikacyjnych mieszkańców gmin, miast, powiatów i województw. Będzie tworzyć szanse na nowe **miejsca pracy** i dodatkowe dochody. Stanowi efektywne wsparcie dla działalności przemysłowej, handlowej, usługowej, rolniczej oraz wygodnego życia na wsi i w mieście.

Samorządowcy PSL najlepiej zadbają o zgromadzenie pieniędzy na realizację tych potrzeb, w tym z Unii Europejskiej – w Twojej gminie, Twoim mieście, powiecie i województwie.

8. Kultura i sport. Zapewnienie warunków **do rozwoju duchowego i fizycznego** mieszkańców gmin, miast, powiatów i województw stanowi

ważne zadanie w działalności samorządowców PSL. Dlatego zmierzamy do zagwarantowania mieszkańcom wygodnego dostępu do uczestnictwa w życiu kulturalnym swoich środowisk, do ciekawego i twórczego spędzania wolnego czasu, osiągnięcia radości z zamieszkiwania w swojej małej ojczyźnie.

Główną troską samorządowców PSL jest zapewnienie należytych warunków finansowych działalności samorządowych instytucji kultury, rozbudowa tych placówek oraz **podniesienie płac pracowników kultury**. Ponadto, zapewnienie szerszego udziału w życiu kulturalnym mieszkańców gmin, miast, powiatów i województw oraz rozwijanie edukacji kulturalnej, służącej szeroko pojętej oświacie, wychowaniu, w tym kształtowaniu tożsamości narodowej i wychowaniu patriotycznemu.

Stworzenie atrakcyjnej oferty zagospodarowania **czasu wolnego**, w tym uczestnictwo w sporcie, zarówno dla młodzieży, jak i dorosłych, stanowi ważne zadanie samorządowców PSL w gminach, miastach, powiatach i województwach.

W tym celu będziemy **rozbudowywać bazę sportu i rekreacji** – boiska i hale sportowe, ścieżki rowerowe i trasy turystyczne, amfiteatry i hale widowiskowe. Aby większy **komfort życia** tworzył harmonijne stosunki międzyludzkie w każdym środowisku lokalnym – w Twojej gminie, Twoim mieście, powiecie i województwie.

9. **Bezpieczeństwo. Bezpieczne i wygodne życie** mieszkańców w każdej gminie, każdym mieście, powiecie i województwie jest najważniejszym zadaniem samorządowców PSL. W tym celu będą wspierać **bezpieczeństwo socjalne** mieszkańców, aby każdy miał zapewnione materialne pod-

stawy życia. **Bezpieczeństwo zdrowotne**, które przesądza o komforcie życia i możliwości realizacji własnych aspiracji życiowych. Temu będzie służyć zagwarantowanie szybkiej i skutecznej pomocy lekarskiej w razie potrzeby.

Samorządowcy PSL dostrzegają również potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa i ładu w innych aspektach życia, jak – **bezpieczeństwo w komunikacji**, temu będzie służyć budowa i modernizacja dróg i ulic. Bezpieczeństwo przeciwpożarowe – podnoszone na wyższy poziom przez wsparcie dla ochrony przeciwpożarowej. Bezpieczeństwo przeciwpowodziowe, a także zapewnienie **bezpiecznego środowiska** przyrodniczego, wolnego od zanieczyszczeń, co służy najlepiej również ochronie zdrowia mieszkańców.

Tworzenie wysokiego poziomu kultury w relacjach międzyludzkich, przyjaznych kontaktów sąsiedzkich, **dobrej atmosfery** współdziałania i troski mieszkańców środowisk lokalnych, we wspólnym podejmowaniu i rozwiązywaniu spraw ważnych dla tych środowisk oraz tworzenie silnych więzi sąsiedzkich i organizowanie uczestnictwa wszystkich w sprawach lokalnych – przyniesie w rezultacie **więcej spokoju** i lepsze warunki do wygodnego życia w każdym środowisku lokalnym – w Twojej gminie, Twoim mieście, powiecie i województwie.

10. **Administracja**. Tworzenie **przyjaznej** mieszkańcom **administracji** samorządowej, zaangażowanej w rozwiązywanie życiowych spraw ludzi oraz problemów całego środowiska lokalnego – gminy, miasta, powiatu, województwa, stanowi zwięźczenie sposobu działania samorządowców PSL w każdej naszej małej ojczyźnie.

Oznacza to – wspieranie przez administrację samorządową wszystkich działań mieszkańców prowadzących do realizacji zbiorowych projektów

zaspokajania potrzeb społecznych lokalnych środowisk oraz rozwiązywania bieżących spraw mieszkańców – w sferze działalności gospodarczej czy spraw osobistych.

Dobrze będzie temu służyć zasada podmiotowości mieszkańców w toku obsługi przez urzędników samorządowych, którzy zadbają o **szybkie i efektywne załatwianie spraw** w urzędach samorządowych. Przyspieszać i usprawniać załatwianie tych spraw będzie zasada spójności działania poszczególnych części administracji samorządowej, według której będą one traktowane. Aby to interesant był obsługiwany, a nie odsyłany od jednego do drugiego wydziału urzędnika czy „okienka”.

Najważniejszym kierunkiem zwiększenia efektywności pracy samorządowców PSL będzie ich **współdziałanie**, a także **wspólne finansowanie**, w realizacji zadań samorządu i potrzeb mieszkańców przez samorząd gmin, miast, powiatów i województw. Dzięki temu, problemy będą rozwiązywane, a zadania realizowane, szybciej i łatwiej. Z większą korzyścią i satysfakcją dla mieszkańców Twojej gminy, Twojego miasta, powiatu i województwa.

Twoje pragnienia, potrzeby i oczekiwania zostaną spełnione

Potrzeby wielu mieszkańców gmin, miast, powiatów i województw – zostaną zaspokojone, pragnienia i **oczekiwania – spełnione** w wyniku realizacji projektów i zamierzeń samorządowców PSL.

Osiągnięcie zamierzeń samorządowców PSL przybliży mieszkańców w każdej gminie, każdym mieście, powiecie i województwie **do Polski socjalnej i Polski solidarnej**, w której **życie będzie łatwiejsze** i wygodniejsze.

Zwiększą się **dochody mieszkańców**, więcej pieniędzy zostanie przeznaczona na pomoc społeczną. Zwiększy się liczba dobrych miejsc pracy. Poprawi się dostępność i jakość świadczeń lekarskich. Lepsza oświata, bezpieczna szkoła – zapewni więcej szans rozwoju zawodowego młodzieży i dorosłym mieszkańcom. Sprzyjające warunki do rozwoju przedsiębiorczości i działalności w rolnictwie przyniosą korzyści przedsiębiorcom, pracownikom i rolnikom.

Więcej pieniędzy na inwestycje w nowoczesną infrastrukturę sprawi, że w każdym środowisku lokalnym zostaną spełnione wysokie wymagania **nowoczesności** i standardy przyszłości.

Przyjazna administracja samorządowa stworzy **komfort** łatwego rozwiązywania problemów i spraw urzędowych mieszkańców każdego środowiska lokalnego.

Samorządowcy PSL zagwarantują najwyższe standardy Polski nowoczesności i dobrobytu, Polski rozwoju i spokoju – w Twojej gminie, Twoim mieście, powiecie i województwie.

Najlepsi w samorządzie

Samorządowcy PSL **dotrzymują słowa**, realizują przedstawiane plany, osiągają zaplanowane efekty oczekiwane przez mieszkańców.

Jest to możliwe dzięki ich wysokim kompetencjom, gospodarności, aktywności, uczciwości i zaradności. Dzięki umiejętnościom gromadzenia pieniędzy na planowane zadania, zwłaszcza pozyskiwanych z Unii Europejskiej. Dzięki dobremu współdziałaniu między samorządami gmin, miast, powiatów i województw, w których pracują. A ponadto, dzięki wykorzystaniu zaangażowania mieszkańców środowisk ich działania.

To zapewniło im **największe sukcesy** i stanowi **gwarancję najlepszych** wyników samorządowców PSL w realizacji potrzeb mieszkańców – w Twojej gminie, Twoim mieście, powiecie i województwie. Samorządowcy PSL, największej i najlepszej partii w samorządach w całym kraju, **gwarantują satysfakcję i korzyści** dla mieszkańców każdego środowiska lokalnego, każdej małej ojczyzny.

Przybliżają Polskę nowoczesności i dobrobytu. Polskę spełnienia potrzeb socjalnych i przestrzegania wysokich standardów moralnych.

Do samorządu – wybieramy najlepszych !

Wybieramy kandydatów PSL !

Dla Twojego dobra !

Tylko w warunkach pełnej wolności działania tworzy się dobro wspólne i osiąga własne cele zapewniające lepsze życie.

Gwarantują to kandydaci PSL, bo za nimi stoi 111 lat tradycji